

Valné shromáždění Československé sociologické společnosti při ČSAV

Podle stanov Československé sociologické společnosti při ČSAV se znovu po třech letech konalo její valné shromáždění dne 13. prosince 1988 v Paláci kultury v Praze za účasti 213 členů.

Zprávu hlavního výboru přednesl předseda Společnosti člen korespondent ČSAV prof. Jaroslav Kohout. Z jeho projevu vyjímáme:

Valné shromáždění organicky navazuje na těsně předcházející Celostátní vědeckou konferenci k tématu *Vztah sociálního a ekonomického rozvoje v etapě přestavby československé společnosti*, která se konala ve dnech 12.–13. prosince 1988 tamtéž. Jednání konference pomohlo zveřejnit a zbilancovat celou řadu prací sociologů, které se váží na úkoly přestavby, a formulovat řadu rozličných názorů.

Československá sociologická společnost je v oblasti společenských věd jednou z nejpočetnějších dobrovolných vědeckých společností při ČSAV. Hlavní charakteristika její práce není dána ukazateli kvantitativními, ale kvalitativními – prací v sekcích a pobočkách, v četných seminářích, konferencích a sympozii, vydanými sborníky, bohatou přednáškovou a publikační činností členů.

Československá sociologická společnost vždy cílevědomě usilovala o rozvoj styků se sociology z ostatních socialistických zemí. Za velmi významné lze považovat setkání s prof. Weidigem, předsedou Výboru pro sociologii v NDR, a s akademičkou Taťanou Zaslavskou, předsedkyní Sovětské sociologické asociace.

V uplynulém období delegace Společnosti reprezentovala Československo na XI. světovém sociologickém kongresu v New Delhi, kde kromě referátů delegátů bylo prezentováno i sedm dalších referátů československých sociologů.

Bude úkolem nového výboru, aby ihned po tomto valném shromáždění začal připravovat účast na XII. světovém sociologickém kongresu, který se bude konat v r. 1990 ve Španělsku na téma *Sociologie jednoho světa, jednota a rozdílnost*.

Bratrská Slovenská sociologická společnost při SAV začala v uplynulém období důsledněji plnit své poslání. Významným přelomem v její činnosti se stal 1. sjezd slovenských sociologů, který se konal v říjnu 1986 a jímž se slovenští sociologové přihlásili k aktivní realizaci závěrů XVII. sjezdu KSS, ke strategii urychlení sociálně ekonomického rozvoje.

V květnu 1987 se konalo v Bratislavě Valné shromáždění Slovenské sociologické společnosti při SAV, kde byla zabezpečena obměna ve vedení Společnosti a byly vytvořeny dvě nové sekce: sekce sociologie politiky a řízení a sekce sociologie vědy. Výbor rozvinul intenzivní koncepční práci zaměřenou na řešení některých přetrvávajících problémů rozvoje sociologie ve Slovenské socialistické republice. Předložil iniciativní návrh na založení sociologické edice v nakladatelství Pravda a ve spolupráci s Ústavem filozofie a sociologie SAV vydal interní materiál o činnosti Společnosti od jejího vzniku až po současnost. Dále se z jeho podnětu zpracovává rozsáhlá informační analýza výuky sociologie na všech typech slovenských vysokých škol.

Zvláštní pozornost se věnuje rozvoji spolupráce sekcí Slovenské sociologické společnosti při SAV a Československé sociologické společnosti při ČSAV v rámci přípravy celostátních seminářů a prohlubování jejich vazby na činnost státních orgánů a jiných společností, jako je Vědeckotechnická společnost, Socialistická akademie ap. Hledají se nové formy spolupráce s vědeckými společnostmi, zejména s filozofickou, ekonomickou, etnografickou, demografickou, psychologickou a pedagogickou.

Slovenská sociologická společnost se stává místem diskusí k závažným teoreticko-metodickým otázkám rozvoje naší sociologie. Zvláště je třeba zhodnotit výsledky semináře na téma *Sociologie v přestavbě, sociotechnická stránka společenskovo vědního poznávání*, který se konal v r. 1987 a byl první významnou integrační akcí.

V současnosti byly zahájeny práce na přípravě II. sjezdu Slovenské sociologické společnosti, který se má uskutečnit v Matici slovenské v Martině ve dnech 26.–29. září 1989. Ústředním tématem bude rozvoj Slovenska v socialistickém Československu.

Ve zprávě pak byly uvedeny některé výsledky činnosti jednotlivých poboček Československé

sociologické společnosti při ČSAV. Ukazuje se, že kromě největší pobočky v Brně, která je též nejaktivnější, je v ostatních pobočkách stále problémem členská základna, velká roztržitost pracovníků a s tím související roztržitost sociologické práce, někdy i neochota vedoucích pracovníků uvolňovat na akce poboček.

Pokud jde o činnost sekcí, bylo poukázáno na několik významných akcí.

Sekce sociologických metod a technik uspořádala tzv. sociologickou dílnu, kdy účastníci ve čtyřech setkáních prošli celým průběhem výzkumu. Daří se spolupráce s tematicky stejnou sekcí Slovenské sociologické společnosti, přičemž o některé akce je větší zájem, než je možno uspokojit. Nejzajímavější akcí byl seminář *Osobní počítače a zpracování výzkumných dat*, který musel být pro velký zájem opakován.

Sekce sociologie práce, průmyslu a podniku zorganizovala v r. 1987 konferenci na téma *Podniková sociologie a strategie urychlení* a v r. 1988 konferenci na téma *Řízení sociálních procesů v podmínkách přestavby*.

Sekce sociologie zemědělství a venkova realizovala seminář na téma *Vybrané otázky životního způsobu, života pracovníků socialistického zemědělství* a seminář *Sociální aspekty řízení podnikové sféry*. Přípravuje seminář *Aktuální sociologické otázky rozvoje venkova a města*.

Sekce výzkumu socialistického způsobu života uspořádala seminář na téma *Územní aspekty životního způsobu v současné etapě vývoje ČSSR* a seminář na téma *Hodnoty vědy, hodnoty života*.

Sekce sociologie kultury a volného času zajistila mimo jiné zajímavou projekci sociologických filmů a ve spolupráci s pracovišti Univerzity Karlovy uspořádala konferenci s názvem *Kultura, osobnost, socialistická společnost* za účasti zástupců SSSR, NDR, MLR a BLR.

Sekce sociologie integrálního zkoumání člověka jako jedna z nejaktivnějších koná pravidelně přednášky k aktuálním otázkám. V další činnosti se chce zaměřit na problematiku lidského činitele v procesu přestavby.

Sekce sociologie veřejného mínění zorganizovala velmi úspěšný seminář na téma *Formování veřejného mínění a propaganda*.

Sekce sociologie rodiny uspořádala seminář *Mladá rodina v současném Československu*, dále seminář *Rodina a kulturní vývoj v československé společnosti* a celostátní seminář *Příprava dětí a mládeže na manželství a rodičovství*.

Sekce sociální patologie pořádá semináře, které soustřeďují značný zájem i z jiných profesí, například seminář *K drogové závislosti*. Na r. 1989 plánuje seminář *Ochrana mládeže před protisociálními jevy*.

Nejmenší co do počtu, ale velmi aktivní sekce sociologie tělesné kultury a sportu se zapojila do mezinárodních výzkumů a zorganizovala mezinárodní sympozium *Research Committee 27*, jehož zasedání a řízení se aktivně zúčastnila na Světovém sociologickém kongresu v New Delhi.

Z přehledu činnosti vyplývá široký záběr aktivity Československé sociologické společnosti při ČSAV. Jen málokterá společenská věda je tak úzce spjata s konkrétními a aktuálními problémy našeho společenského vývoje. Podařilo se zlepšit vzájemnou spolupráci mezi sekcemi, a to i slovenskými, a spolupráci s jinými organizacemi. Správná je též orientace na problémy přestavby. K publikační činnosti je však třeba říci, že sociologické publikace by měly více ovlivnit veřejné mínění a jeho vztah k sociologii i k veškeré sociologické práci. Hodně se sice publikuje v odborných časopisech, ale bylo by vhodné převzít zkušenost z jiných socialistických zemí, kde se výsledky výzkumů nabízejí deníkům, týdeníkům a časopisům, které mají masový dosah. Byla oceněna iniciativa ve věci koncepčního vydávání sociologické literatury. Nový výbor bude v tomto úsilí pokračovat.

V otázce stále snahy dále posunout problém podnikových sociologů a jejich zařazování byl zaslán dopis ministru práce a sociálních věcí, který vítá a oceňuje zájem Československé sociologické společnosti při ČSAV o řešení postavení podnikových sociologů a dále nabízí možnost spolupráce na vypracování metodických doporučení pro podniky.

V závěru zprávy byly shrnuty hlavní úkoly Československé sociologické společnosti při ČSAV do příštího valného shromáždění v těchto bodech:

1. Podle závěrů 10. pléna ÚV KSČ a na základě jednání celostátní konference československých sociologů dále systematicky orientovat činnost československé sociologické fronty na angažovanou účast v přestavbě naší ekonomiky i celé společnosti.